

Forskning och innovation inom vindkraftsområdet (VindEL)

Energimyndigheten startar 2017 programmet VindEL som är ett samlat program för forskning och innovation på vindkraftområdet. Myndigheten bjuder in intresserade att ansöka om medel i programmets första utlysning som är öppen för programmets alla områden. Utlysningen omfattar ca 50 miljoner kronor och sista ansökningsdag är 20 juni 2017, klockan 16:00.

Programmet VindEL syftar till att bidra till omställningen mot ett hållbart och förnybart energisystem genom forskning om och utveckling av tekniker, system, metoder och frågeställningar relaterade till vindkraft.

Programmet har som mål att bidra till att uppfylla de effektmål för vindkraftsområdet som Energimyndigheten pekat ut i sin strategi för vindkraftsområdet.

- Vindkraften utgör en betydelsefull del av den svenska elförsörjningen.
- Vindkraften bidrar med klimatnytta, näringslivsutveckling och stabilitet i elsystemet.
- Driften och utbyggnaden av vindkraft sker med hänsyn tagen till social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Utifrån vindstrategin har följande effektmål till 2030 tagits fram för VindEL-programmet.

- **Mål för utbyggnad i svenska förhållanden.** Det finns effektiva lösningar för att bygga vindkraft i skog, kallt klimat och innanhav som gör det möjligt att etablera och driva konkurrenskraftig vindkraft i dessa miljöer även i framtiden.
- **Mål för hållbarhet.** Etablering och drift av vindkraften sker med en resurseffektiv, samt miljö- och samhällsanpassad metod och teknik, med största möjliga klimatnytta över hela livsrytmen.
- **Mål för integration elsystemet.** Vindkraften är en systemvänlig elproduktionsteknik för ett robust elsystem i Sverige med hög försörjningstrygghet, dvs det går att integrera den vindkraft som krävs för att nå ett helt förnybart elsystem med bibehållen funktion och tillförlitlighet.
- **Kompetensförsörjningsmål.** Det finns högt utbildade kunskapsbärare med specialistkompetens som behövs för att utveckla svensk vindkraftsindustri inom de prioriterade forskningsområdena och som bidrar till en hållbar utbyggnad av vindkraften i Sverige.
- **Kunskapsspridningsmål.** Det finns goda kunskaper om vindkraftens egenskaper, påverkan och nytta hos beställare och beslutsfattare i Sverige, så att de fattar välinformerade och välgrundade beslut.

- **Innovationsmål.** Nya innovativa lösningar inom programmets prioriterade forskningsområden har kommersialiserats av svenska företag.
- **Mål för forskningens excellens.** Sverige har en framträdande roll i forskning och innovation inom programmets prioriterade forskningsområden. Svenska forskningsutförare är aktiva deltagare inom samverkansprojekt på EU-nivå.

Programmet har för avsikt att hålla en återkommande årlig utlysning. Vart annat år är budgeten för utlysningen större, då kan långa forskningsprojekt med doktorander sökas. Vart annat år är budgeten mindre då endast något kortare projekt kan ges stöd. Denna utlysning tillhör den första kategorin.

Utlysningen riktas mot de i Energimyndighetens vindkraftstrategi utpekade prioriterade insatsområdena. Dessa är för närvarande Vindkraft för svenska förhållanden, Hållbarhet, samt Integration i elsystemet. Se avsnittet Prioriterade insatsområden nedan för beskrivning av de olika områdena. Utlysningen är öppen för ansökningar inom samtliga områden. Observera att projektidéer som rymms inom Energimyndighetens angränsande satsningar Vindval och Nätverket för vindbruk hänvisas till utlysningar inom dessa satsningar.

Utlysningen riktar sig till alla aktörer, såväl offentliga som privata, som kan bidra till att programmets mål nås genom forsknings-, utvecklings- och innovationsprojekt. Projektförslag med inriktning mot såväl samhällsvetenskap och humaniora som teknik och naturvetenskap liksom tvärvetenskapliga projektförslag är välkomna i utlysningen.

Energimyndigheten vill främja jämställdhet och mångfald och förutsätter att dessa frågor beaktas vid sammansättningen av projektgruppen och vid val av projektledare samt vid projektets genomförande, innehåll och i dess eftersträfvade effekter.

Tidplan och rapportering

Projekt som beviljas stöd kan tidigast starta i november 2017. Längsta tillåtna projekttid beror på vilken projektkategori projektet hör till, se avsnittet Projektkategorier nedan. Beslut rörande inkomna ansökningar beräknas kunna fattas tidigast i oktober 2017.

Observera att samtliga projekt som beviljas stöd är skyldiga att på Energimyndighetens begäran rapportera om projektets framsteg och ekonomi samt att lämna en slutrapport för projektet till Energimyndigheten. Rapporten kommer göras öppet tillgänglig via Energimyndighetens projektdatabas. Eftersom rapporten ingår som en obligatorisk del av projektet är det viktigt att avsätta viss tid för rapportskrivning.

Villkor för beviljade projekt

Energimyndighetens beslut om stöd baserar sig på en överenskommen projekt- och kostnadsplan. För att stöd ska kunna betalas ut till beviljade projekt måste stödmottagaren bekräfta att den har tagit del av Energimyndighetens beslut och att

den accepterar villkoren för stödet. Utförligare beskrivning av villkoren finns i Bilaga 1 - Villkor för beviljade projekt.

Utöver de i bilagan beskrivna villkoren kan ytterligare villkor om exempelvis former för resultat spridning eller tillsättande av referensgrupper tillkomma.

Projektkategorier och bedömningskriterier

Ansökningar inom utlysningen ska lämnas in inom en av följande kategorier. Sökande ska i ansökan uppge vilken kategori ansökan syftar till. Observera att samtliga kategorispecifika krav måste uppfyllas. Om en ansökan av någon anledning inte kan anpassas till kategorierna nedan kontakta ansvarig handläggare på Energimyndigheten.

Samtliga kategorier är öppna för ansökningar inom samtliga prioriterade områden, se avsnittet Prioriterade insatsområden nedan.

Kategori A - Behovsdriven forskning vid UoH eller institut

Kategorin omfattar behovsdrivna forsknings- och utvecklingsprojekt som utförs av forskningsutförare vid universitet och högskola och/eller forskningsinstitut. Projektet ska vara tydligt riktat mot att finna en lösning på ett existerande eller kommande behov som identifierats där behovsägare samarbetar med forskarna i projektet. Projekten behöver inte direkt syfta till kommersiell tillämpning eller användning utan kan ha som mål att genom ökad kunskap och kompetens bidra till en hållbar vindkraftsutbyggnad inom något av de utpekade prioriterade områdena.

Kategorispecifika krav	Resultaten från projektet ska i hög mån offentliggöras. Samverkan i någon form med behovsägare från näringslivet eller annan samhällsaktör är ett krav, det måste dock inte vara i form av medfinansiering. En referensgrupp med tilltänkta användare av resultaten måste tillsättas.
Högsta tillåtna stödnivå för projektet som helhet	100 %
Största tillåtna stödbelopp per projekt	5 000 000 kr
Längsta tillåtna projekttid	4 år
Bedömningskriterier	Relevans för effektmål inom prioriterade områden Vetenskaplig kvalitet Nyttiggörande och spridning Genomförbarhet

Kategori B – Företagsdrivna innovations- och utvecklingsprojekt

Kategorin omfattar företagsdrivna innovations- och utvecklingsprojekt som syftar till att utveckla lösningar inom något av de prioriterade områdena.

Kategorin omfattar: (1) industriell forskning som syftar till att förvärva ny kunskap och nya färdigheter för att utveckla nya eller markant förbättra befintliga produkter, processer eller tjänster; (2) experimentell utveckling där befintliga kunskaper och färdigheter används med syftet att utarbeta nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster. Rutinmässiga eller återkommande ändringar av befintliga varor, tillverkningsmetoder, tillverkningsprocesser eller tjänster ingår inte. Inte heller kommersialisering ingår.

Kategorispecifika krav	I projektgruppen måste ingå minst en organisation genom vilken kommersialisering eller annat nyttiggörande ämnas ske. Projektets samtliga aktiviteter ska kategoriseras som industriell forskning och/eller experimentell utveckling enligt förordning (2008:761) om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet.
Högsta tillåtna stödnivå	50 %
Största tillåtna stödbelopp per projekt	3 000 000 kr
Längsta tillåtna projekttid	2 år
Bedömningskriterier	Relevans för effektmål inom prioriterade områden Innovationshöjd Nyttiggörande och spridning Genomförbarhet

Kategori C - Verifieringsprojekt i relevant testmiljö

Kategorin omfattar projekt som syftar till att verifiera lösningar (produkter, processer eller tjänster) i en relevant testmiljö och inkluderar ofta att skala upp och validera lösningar i driftliknande skala och miljö samt under driftliknande förhållanden. Kategorin omfattar två olika underkategorier. För båda kategorierna gäller att högsta tillåtna stödnivå kan höjas med 20 respektive 10 procentenheter för små respektive medelstora företag.

Kategori C1 - Förstudie: kortare förberedande projekt som syftar till att undersöka och verifiera förutsättningarna inför ett pilotprojekt (kategori C2).

Högsta tillåtna stödnivå	50 %
Största tillåtna stödbelopp per projekt	500 000 kr
Längsta tillåtna projekttid	1 år
Bedömningskriterier	Relevans för effektmål inom prioriterade områden Innovationshöjd Nyttiggörande och spridning Genomförbarhet

Kategori C2 - Pilotprojekt: projekt som syftar till att demonstrera innovationsbaserade lösningar i relevant miljö och inbegriper ofta att skala upp och validera lösningar i driftsliknande skala och miljö samt under driftsliknande betingelser.

Högsta tillåtna stödnivå	25 %
Största tillåtna stödbelopp per projekt	2 000 000 kr
Längsta tillåtna projekttid	2 år
Bedömningskriterier	Relevans för effektmål inom prioriterade områden Innovationshöjd Nyttiggörande och spridning Genomförbarhet

Med stödnivå menas den andel av projektets totala stödgrundande kostnader som finansieras av Energimyndigheten. Den högsta tillåtna stödnivån för projektet som helhet baseras på projektets totala stödberättigande kostnader. Utöver detta begränsas högsta möjliga stödnivå per deltagande organisation av förordning (2008:761) om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet. Läs mer om vilka kostnader som är stödberättigande och vilka stödnivåer som gäller under rubriken Projektets budget och stödnivåer eller på sidan [Rättsliga förutsättningar för att få stöd](#) på Energimyndighetens hemsida.

Affärsutveckling och kommersialisering av innovativ energiteknik

Förutom stöd till forskning och innovation så lämnar Energimyndigheten även stöd till projekt som syftar till affärsutveckling och kommersialisering av innovativ energiteknik. Detta stöd hanteras inte inom denna utlysning. Om ditt vindkraftsprojekt befinner sig i ett läge där du behöver stöd via finansiering, affärsutveckling och nätverk för att ta din innovation vidare, kan Energimyndighetens affärsutvecklingsstöd vara något för dig. Mer information om Energimyndighetens stöd till [affärsutveckling och kommersialisering](#) hittar du på hemsidan.

Bedömningskriterier

Ansökningar som inte faller inom de angivna kategorierna kommer att avslås.

Nedan listas de bedömningskriterier som kommer användas vid bedömningen av ansökningarna. Olika kriterier kommer att vägas olika tungt beroende på projektets kategori. Bedömningskriterierna för respektive kategori framgår av kategoribeskrivningarna ovan.

- *Projektets potential att bidra till Energimyndighetens vindkraftsstrategi inom de prioriterade insatsområdena*, inklusive behovet av och nyttan med projektets resultat.
- *Projektets vetenskapliga kvalitet (gäller endast för kategori A)*, såsom i vilken mån ny kunskap tas fram och i vilken mån projektet bidrar till att föra den internationella forskningsfronten inom området framåt.
- *Projektets innovationshöjd (gäller ej för kategori A)*, såsom projektets unikheter, nyhetsvärdet i den tilltänkta lösningen och dess potentiella nytta.
- *Projektets potential till nyttiggörande och spridning* genom exempelvis kunskapsuppbyggnad, publikationer, nya varor, tjänster, processer eller kommersialisering. Observera att det är viktigt för samtliga projekt att beskriva hur nyttiggörande och spridning är tänkt att ske och vilka målgrupperna är för projektets resultat.
- *Projektets genomförbarhet*, såsom om deltagarna har rätt kompetens för projektet, om det finns en tydlig plan för genomförandet, redogörande för vilka risker som finns och hur dessa hanteras samt om målet och budgeten är rimliga.

Det ska i ansökan vara tydligt på vilket sätt projektet uppfyller bedömningskriterierna.

Prioriterade insatsområden

Vindkraft för svenska förhållanden

En mycket stor andel av Sveriges landyta utgörs av skog (ca 55 %). Den tekniska utvecklingen av vindkraften har möjliggjort högre och större vindkraftverk som gör det möjligt att effektivt utnyttja vinden även i skogsterräng. Potentialen för att bygga ny vindkraft i skog i Sverige är därmed väldigt stor. Men det finns flera utmaningar och frågor som behöver studeras mer för att underlätta för etablering och drift av vindkraft i skog.

Intressanta frågor för delområdet är till exempel

- Mätning och modellering av vindresursen över skog
- Optimering och styrning av vindkraftsproduktion i skog
- Logistik och byggnation av vindkraft i skogsmiljöer
- Teknik, drift och underhåll för vindkraft i skog

I främst norra Sverige återfinns en ansevärd del av vindresursen i områden som under vintertid utsätts för kallt klimat, dvs. låga temperaturer och/eller förutsättningar för nedisning. Kyla och nedisning skapar problem vid etablering och drift av vindkraftverk, vilket medför större osäkerhet vid bedömningen av energikostnad och driftsäkerhet jämfört med landbaserad vindkraft i tempererade områden. Därför har Sverige ett naturligt, inhemskt behov av lösningar som främjar konkurrenskraftig etablering och drift av vindkraft i kallt klimat. Internationellt sett så ligger Sverige väl till inom området vilket medför att potentialen för nya innovationer, produkter och tjänster är stor. Det finns goda möjligheter för svenska företag att utveckla lösningar som kan användas både i Sverige men också på andra marknader eftersom det finns en betydande marknadspotential i flera andra länder i världen. Intressanta frågor för delområdet är till exempel

- Kartering och karakterisering av nedisning
- Hantering av miljö och säkerhetsrisker, ex. iskast och ljud
- Prognoser för nedisningens påverkan på elproduktionen
- Fungerande isdetektering och avisning
- Logistik och byggnation av vindkraft i kallt klimat
- Teknik, drift och underhåll i kallt klimat

Vindkraft i inland som Östersjön kan innebära kostnadsreduktioner jämfört med havsbaserade verk i Nordsjön, bland annat tack vare lägre vattendjup, mindre vågor, mindre extremvindar, och bräckt vatten. Sammantaget kan det innebära förenklingar och kostnadsbesparingar för leverantörer av teknik, utrustning och logistik. Hittills har havsbaserade vindkraftverk utvecklats för Nordsjöförhållanden. De specifika förhållandena i Östersjön medför en möjlighet att anpassa och optimera teknik och lösningar för dessa förhållanden. Intressanta frågor för delområdet är till exempel

- Mätning och modellering av vindresursen över inland
- Optimering och styrning av elproduktion i inland
- Logistik och byggnation av inlandsbaserad vindkraft
- Teknik, drift och underhåll för vindkraft i inland

Hållbarhet

Hållbarhet är ett brett område som innefattar social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Den övergripande utmaningen för området handlar om att hitta lösningar som behövs för en hållbar vindkraftsutbyggnad i stor skala. **Observera att VindEL-programmet enbart ska finansiera projekt som syftar till att söka lösningar som minskar miljöpåverkan från vindkraft (gällande människa, djur och natur), förbättrar vindkraftens resurseffektivitet, samt hitta lösningar som möjliggör samexistens med andra samhällsintressen.** På så vis skiljer sig VindEL-programmet från Energimyndighetens andra programsatsningar inom området: Vindval, som finansierar projekt som ska bygga upp kunskap om vindkraftens påverkan på människor, natur och miljö; och Nätverket för vindbruk, som finansierar projekt som ska höja kunskap och förmedla information om vindkraft.

Intressanta frågor för delområdet är till exempel

- Resurseffektiv planering och utbyggnad av vindkraft, exempelvis effektivare logistiklösningar
- Ökad kunskap om vindkraftens påverkan under hela livscykeln
- Lösningar för ökad resurseffektivitet till exempel genom utveckling av teknik och metoder för återbruk och återvinning av vindkraft, eller alternativa materialval
- Lösningar som förlänger livslängden på vindkraftsverken
- Lösningar som minskar vindkraftens miljöpåverkan
- Lösningar som möjliggör samexistens med andra samhällsintressen.

Integration i elsystemet

Med en fortsatt vindkraftsutbyggnad och allt större andel variabel elproduktion i elsystemet blir utmaningarna för elsystemet allt påtagligare och kraven på kunskap om hur vindkraften både påverkar och kan bidra till kraftsystemet ökar. Påverkan gäller alltifrån behov av reglerkraft och vindkraftens påverkan på prisfluktuationer, kraftsystemstabilitet, frekvensreglering, elkvalitet, skydd och felbortkoppling. Bidrag handlar till exempel om hur vindkraften kan bidra till stabilitet i elsystemet.

Projekt inom detta område syftar till att bidra till att bygga upp den kunskap och kompetens och finna de lösningar som behövs för att i förlängningen nå VindEl-programmets effektmål att det ska gå att integrera den vindkraft som krävs för att nå ett helt förnybart elsystem med bibehållen funktion och tillförlitlighet.

För området finns en rad intressanta frågeställningar som till exempel

- Behov av reglerresurser och rationella systemutformningar av balanstjänsten vid stora mängder vindkraft i Norden. Inom detta område faller många frågeställningar som till exempel samspel mellan olika delar av reglermarknaden, behov av nya marknader för balansering, lokalisering av primärregleringen och dynamisk allokering av transmissionskapacitet och dynamisk nivå av reserver beroende på behov.
- Lämplig marknadsstruktur med hänsyn till en ökad andel vindkraft.
- Förbättrade scenarier och modeller med mycket vindkraft
- Nyttan av och utformning av prognoser, mätning och observerbarhet i nätet för att upprätthålla elkvalitet (till exempel spänning) och systemstabilitet.
- Nyttan med och utformning av metoder för styrning av turbiner och parker för att uppnå elkvalitet och systemstabilitet (exempelvis frågor kring så kallad virtuell tröghet och anslutning av vindkraftparker)
- Studier av styrning av vindkraftparker, vilka funktioner kan lokaliseras ut i vindturbinstyrning och vilka som ska vara centraliserade.
- Studier av rationellt uppfyllande av tekniska krav (Grid Codes) samt utveckling av metoder att kontrollera att funktionalitet uppfylls.
- Demonstration av tekniker som bidrar med systemtjänster och nätnytta.

- Samverkan mellan vindkraft och olika lagringstekniker eller andra energibärare.

Så ansöker du

Ansökan ska skrivas enligt [Anvisningar för ansökan](#) och lämnas in via Energimyndighetens elektroniska ansökningsverktyg [E-kanalen](#). Eftersom det kan ta några dagar att få användarbehörigheten godkänd bör ansökan göras i god tid.

Ansökan ska i första hand skrivas på svenska. Texten ska vara skriven så att den som inte är insatt i ämnet har möjlighet att förstå vad projektet handlar om. Ansökan ska beskriva projektets energirelevans och innehålla tydliga del- och slutmål. Målen bör vara mätbara och ska vara formulerade på sådant vis att de kan uppfyllas under projektets löptid. Projektbeskrivning ska även innehålla bakgrund och analys av forskningsfronten, marknads- eller kunskapsläget, metodbeskrivning, kostnadsberäkning, sammanfattande budget och plan för resultatpridning.

Under beredningen av ansökan kan Energimyndigheten komma att begära in kompletteringar av ansökan om det bedöms nödvändigt.

Den fullständiga ansökan ska vara inlämnad senast den 20 juni 2017, klockan 16:00.

Beslut om stöd

Alla ansökningar kommer att bedömas av oberoende experter. Experterna lämnar en rekommendation till Energimyndigheten om vilka projekt som de rekommenderar ska beviljas stöd, vilket utgör ett underlag när beslut fattas av Energimyndigheten. När beslut har fattats rörande de inkomna ansökningarna skickas information ut till de sökande om vilket beslut som fattats och skälen till detta. Slutgiltigt beslut fattas av Energimyndigheten, tidigast i oktober 2017.

Projektets budget och stödnivåer

Högsta tillåtna stödnivå bedöms för varje stödmottagare för sig utifrån de kostnader som är stödberättigade. Om ett projekt innehåller moment som inte utgör forskning eller utveckling, eller om projektet innehåller kostnader som inte är stödberättigade, ska dessa inte ligga till grund för beräkningen. Utöver högsta tillåtna stödnivå per stödmottagare begränsas det totala stödet per projekt även av vald kategori. Läs mer om kategorier under avsnittet Projektkategorier ovan och om stödberättigande kostnader och stödnivåer på sidan [Rättsliga förutsättningar för att få stöd](#) på Energimyndighetens hemsida.

Nedan beskrivna stödnivåerna är de högsta tillåtna. Energimyndigheten kan dock komma att bevilja lägre nivåer. Projektets kostnad vägs alltid mot dess nytta när inkomna ansökningar prioriteras mot varandra.

Observera att en ansökan inte får avse åtgärder som redan har påbörjats.

Organisationer som bedriver ekonomisk verksamhet

De högsta tillåtna grundläggande stödnivåerna är 100 procent för grundforskning, 50 procent för industriell forskning och 25 procent för experimentell utveckling. När sökanden är ett litet eller medelstort företag får stödnivån höjas med 20 respektive 10 procentenheter.

Ett tillägg på 15 procentenheter får under vissa förhållanden lämnas när projektet utgör ett faktiskt samarbete mellan företag eller mellan företag och organisationer för forskning och kunskapspridning (se [Kommissionens förordning \(EU\) nr 651/2014](#)).

Organisationer som inte bedriver ekonomisk verksamhet

Organisationer som inte är företag omfattas inte av begränsningarna i stödnivå ovan. Dessa organisationer kan således beviljas stöd upp till 100 % av de stödberättigande kostnaderna. Med företag avses i detta sammanhang varje enhet som bedriver ekonomisk verksamhet oavsett enhetens rättsliga form och oavsett hur den finansieras.

En beskrivning av begreppen ges i Bilaga 2 - Beskrivning av begreppen.

Samfinansiering

Samfinansieringen kan utgöras av till exempel kontanta medel eller naturabidrag enligt [Energimyndighetens riktlinjer för naturabidrag](#).

Vid bestämmande av stödbelopp måste hänsyn tas till annat statligt stöd som lämnats till samma ändamål. Det sammanlagda stödet får inte överstiga högsta tillåtna belopp och nivåer. Om projektet har finansiering i form av annat statligt stöd ska detta adderas till det sökta stödet från Energimyndigheten då stödnivån beräknas.

Bakgrund om programmet

Programmet baseras på Energimyndighetens strategi för vindkraftsområdet och är resultatet av ett omfattande, internt avdelningsövergripande arbete om hur myndighetens olika programsatsningar inom vindkraftsområdet kan samordnas. Energimyndigheten har en bred portfolio av insatser inom vindkraftsområdet av såväl forsknings- som främjandekaraktär. VindEL-programmet samlar stora delar av Energimyndighetens forsknings och innovationsinsatser inom vindkraftsområdet.

I Energiöverenskommelsen framgår att målet år 2040 är 100 procent förnybar elproduktion. Detta kommer att kräva att ny förnybar elproduktion byggs ut och sannolikt kommer vindkraft att utgöra en viktig del av denna utbyggnad.

Men det nya förnybara elsystemet medför också en del utmaningar för att kunna fortsätta fungera tillförlitligt. Med variabel produktion från vindkraft behövs nya lösningar i elsystemet om Sverige fortsatt ska ha ett robust system med hög försörjningstrygghet.

Såsom all infrastruktur innebär vindkraftsutbyggnaden ett ingrepp i vår miljö och våra samhällen. Utbyggnaden behöver vara miljömässigt hållbar och därtill även socialt och ekonomiskt hållbar. För en stor utbyggnad av vindkraft krävs därför en resurseffektiv och miljöanpassad teknik och planering där människor och näringsliv gynnas.

De specifika svenska förhållandena för vindkraft erbjuder utmaningar. Tekniker för kallt klimat och skog är en förutsättning då förhållandena i landets norra delar är mer extrema än där turbinerna utvecklas och en mycket stor andel av Sveriges landyta utgörs av skog. Men utmaningarna erbjuder även möjligheter för utveckling och kommersialisering av nya innovationer.

I ett internationellt perspektiv är Sverige inte världsledande varken inom forskning eller näringsliv på vindkraftsområdet som helhet. Men inom specifika nischer av vindkraftområdet finns det internationell spetskompetens.

Kontakt

Linus Palmblad tel: 016-544 23 37

mail: linus.palmblad@Energimyndigheten.se

Pierre-Jean Rigole tel: 016-544 21 91

mail: pierre-jean.rigole@energimyndigheten.se

Bilaga 1 - Villkor för beviljade projekt

De villkor som gäller för beviljade projekt kommer att framgå av Energimyndighetens beslut om beviljat stöd. Nedan ges en beskrivning av villkoren.

Allmänt

Energimyndighetens beslut om stöd baserar sig på en överenskommen projekt- och kostnadsplan. Den del av kostnaderna som inte täcks av stödet från Energimyndigheten ska bestridas med egna medel eller med medel från annan finansiär. Stödmottagaren svarar för finansiering av kostnadsökningar som uppstår under projekttiden. Energimyndighetens beslut om stöd, som inte avser innevarande budgetårs stödmedel, gäller endast under förutsättning att Energimyndigheten får/disponerar erforderliga medel.

Förskjutningar av kostnader mellan kostnadsslagen accepteras upp till 10 procent inom varje kostnadsslag, under förutsättning att totalramen inte förändras. Större förändringar kräver Energimyndighetens godkännande.

§ 1 Utbetalning av stöd

Utbetalning av stöd sker, om annat ej anges i beslutet, mitt i projektperioden för respektive budgetår utan föregående rekvisition. Stödet täcker mervärdesskatt

endast då denna uppkommer som nettokostnad hos Stödmottagaren (gäller endast universitet och högskolor). Verifikationer för de redovisade kostnadsposterna ska vid anfordran insändas till Energimyndigheten. Medel som inte har förbrukats ska återbetalas. Förskott kan lämnas med högst 30 procent av det totala stödbeloppet (gäller endast universitet och högskolor). 15 procent, eller annan procentsats som framgår av beslutet, av beviljade medel kan innehållas tills slutrapportering enligt § 4 inkommit och godkänts av Energimyndigheten.

§ 2 Arbetsgivarförhållande

Energimyndigheten är inte arbetsgivare eller uppdragsgivare för stödmottagaren eller annan som denne anlitar för projektet. Energimyndigheten gör således inte avdrag för skatter, socialförsäkringsavgifter etc.

§ 3 Underrättelseskyldighet angående finansiering

Stödmottagaren är skyldig att omgående skriftligen underrätta Energimyndigheten om medel för projektet i beslutet söks eller erhålls från annan än Energimyndigheten.

§ 4 Rapportskyldighet

Rapporter och enkäter enligt nedan ska inges enligt Energimyndighetens anvisningar. Om särskilda redovisningar krävs därutöver anges det i beslutet.

Årsrapport

Universitet och högskolor är skyldiga att för varje budgetår på Energimyndighetens begäran inlämna årsrapport, rörande institutionens och/eller forskargruppens samlade verksamhet.

Lägesrapport

Lägesrapport rörande projektets verksamhet ska lämnas på Energimyndighetens begäran. Den ska innehålla en beskrivning av projektets hittillsvarande verksamhet och resultat samt en ekonomisk redovisning. Dessutom kan Energimyndigheten begära att rapporten ska innehålla en teknisk statusrapport. Lägesrapporten ska lämnas till Energimyndigheten senast det datum som anges i beslutet.

Ekonomisk Redovisning – gäller endast företag

Ekonomisk redovisning ska lämnas en till två gånger årligen på en särskild blankett som tillhandahålls av Energimyndigheten eller hämtas på myndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se). Redovisning ska lämnas in senast vid i beslutet angivet datum.

Slutrapport

Slutrapport ska redovisa projektresultaten samt innehålla en beskrivning av projektets genomförande och måluppfyllelse. Dessutom ska rapporten innehålla en sammanfattning av projektresultaten på engelska om högst 200 ord. Rapporten ska lämnas till Energimyndigheten senast det datum som anges i beslutet.

En särskild ekonomisk slutredovisning ska inges senast vid i beslutet angivet datum och på en särskild blankett som tillhandahålls av Energimyndigheten eller hämtas på myndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se).

Enkät

I slutet av varje år ska du som stödmottagare fylla i en enkät och lämna till Energimyndigheten. Vi samlar på uppdrag av till regeringen in uppgifter från samtliga stödmottagare för att redovisa ett antal resultat i indikatorform i vår årsredovisning.

§ 5 Ändringar

Väsentliga ändringar inom den av Energimyndigheten godkända projekt- och kostnadsplanen ska i förväg anmälas till Energimyndigheten för prövning och godkännande. Inträffar omständighet av väsentlig betydelse, som får till följd att projektet avbryts, försenas etc, ska stödmottagaren omgående underrätta Energimyndigheten. Stödmottagaren är skyldig att omgående anmäla namn- och adressändring.

§ 6 Publicering

Projektresultaten ska publiceras. Publicering ska göras i enlighet med god internationell sed för publicering av forskningsresultat.

Stödmottagaren har rätt att skydda resultaten med patent eller annan immateriell skydds rätt och därvid avvakta med publicering intill dess eventuella ansökan om sådan skydds rätt inlämnats till berörd patentmyndighet. Avser stödmottagare att skydda resultaten ska detta meddelas Energimyndigheten. Ansökan till patentmyndighet ska inlämnas utan dröjsmål. Önskar stödmottagaren fördröja publicering av annat skäl än ovan nämnda eller avstå från publicering av visst resultat ska Energimyndighetens skriftliga medgivande därom inhämtas från fall till fall.

Vid all presentation av projektet ska anges att arbetet utförts med stöd från Energimyndigheten (namnet återges på engelska med Swedish Energy Agency).

§ 7 Rätt till resultat

Stödmottagaren eller resultatens rättsinnehavare innehar den kommersiella nyttjanderätten över projektresultaten och har rätt att upplåta eller överlåta rättigheterna till annan.

Om rättighet till projektresultat överlåts till ett företag som bedriver ekonomisk verksamhet ska kompensation som motsvarar marknadspriset för rättigheterna lämnas (gäller endast universitet och högskolor).

§ 8 Granskningsrätt

Energimyndigheten eller person/er som Energimyndigheten utsett (till exempel auktoriserad revisor) äger rätt att följa arbetet och ta del av handlingar som kan lämna upplysning om den tekniska och ekonomiska utvecklingen av projektet. För

att möjliggöra granskning har Energimyndigheten rätt att utfärda särskilda anvisningar för redovisning.

Energimyndigheten har dessutom rätt att följa upp avslutat projekt genom att begära uppföljningsrapport, som ska utformas och inges enligt Energimyndighetens anvisningar. Sådan rapport kan begäras in vid tre tillfällen inom en tioårsperiod räknat från slutrapportdagen.

§ 9 Ändring av beslut

På stödmottagarens begäran med motivering kan Energimyndigheten medge välmotiverade ändringar i projektet.

§ 10 Upphävande av beslut

Energimyndigheten kan besluta att outnyttjat stöd ska innehållas alternativt att utbetalda medel, som ännu ej upparbetats, ska återtas om:

- a) förutsättningarna för projektets finansiering förändrats
- b) projektet inte bedrivs enligt den överenskomna projektplanen
- c) utsikter saknas för att inom rimlig tid nå tillfredsställande resultat i projektet (till exempel på grund av väsentligt ändrade förutsättningar eller konkurrensförhållanden) eller om projektets planenliga fortsättning inte kan anses säkerställd (till exempel på grund av obestånd om stödmottagaren är ett företag)
- d) stödmottagaren underlåter att underteckna och återsända ett exemplar av villkorsbilagan till Energimyndigheten.

§ 11 Återkrävande av utbetalt belopp

Utbetalt belopp jämte ränta 8 % (åtta procent) över gällande referensränta kan återkrävas med omedelbar verkan om:

- a) stödmottagaren inte lämnar föreskrivna rapporter enligt § 4
- b) stödmottagaren använder stödet till annat ändamål än vad som anges i den överenskomna projektplanen
- c) projektet inte bedrivs enligt den överenskomna projektplanen
- d) stödmottagaren i övrigt inte uppfyller skyldigheterna enligt villkorsbilagan eller de särskilda villkoren i beslutet.

§ 12 Innehållande av stöd

Energimyndigheten rätt att stoppa vidare utbetalning av medel tills dess beslut har fattats att vägra utbetalning eller att återkräva beviljade medel enligt paragraferna 10 och 11. Ett sådant stopp av vidare utbetalning av medel kan även omfatta utbetalningar till andra projekt som administreras av samma institution, företag eller motsvarande administrativ enhet, om Energimyndigheten så beslutar.

§ 13 EU:s statsstödsregler

Som villkor för stöd gäller att stödåtgärderna får upphävas eller ändras och stödet återkrävas om Europeiska kommissionen genom beslut som vunnit laga kraft eller Europeiska unionens domstol har funnit att stödet strider mot artikel 107 i fördraget om den Europeiska unionens funktionssätt. Beslut om upphävande eller ändring av stödåtgärderna fattas av regeringen. Därvid fastställs i varje enskilt fall villkoren för återbetalning av stöd.

Samtycke enligt personuppgiftslagen och medgivande till tillgängliggörande av information.

Energimyndigheten tillgängliggör information om projekt som finansieras av myndigheten på myndighetens webbplats www.energimyndigheten.se. Där kan allmänheten söka efter information om pågående och avslutade forskningsprojekt utifrån olika sökord, såsom forskningsämne, forskningsorganisation, projekttitel och projektledare.

I och med att projektledaren och behörig firmatecknare undertecknar villkoren samtycker projektledaren till att personuppgifter (namn och organisation) och den behörige firmatecknaren till att icke sekretessbelagd information och rapporter som förekommer i projektet får göras tillgängliga för allmänheten på myndighetens webbplats. Stödmottagaren är ansvarig för att innehavare av upphovsrätt har medgivit tillgängliggörande och ska se till att upphovsrättsinnehavaren har rätt att lämna samtycke i varje enskilt fall.

Allmän Handling och Sekretess

I princip all post och e-post till Energimyndigheten blir allmän handling. Det innebär bland annat att allmänheten och massmedia har rätt att begära att få ta del av innehållet. Även skrivelser och beslut som skickas från Energimyndigheten är allmänna handlingar. Rätten att ta del av allmänna handlingar som är offentliga är en del av offentlighetsprincipen.

Energimyndigheten får dock inte lämna ut uppgifter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen. Det innebär att en handling eller vissa uppgifter i en handling kan vara skyddade av sekretess. Det görs därför en sekretessprövning innan en handling lämnas ut i varje enskilt fall.

Sekretess gäller till exempel för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgifterna röjs.

Bilaga 2 - Beskrivning av begreppen

Företag	Varje enhet, oberoende av juridisk form, som bedriver en ekonomisk verksamhet ska anses som ett företag. Som företag anses således sådana enheter som utövar ett hantverk eller annan verksamhet enskilt eller inom familjen, personsammanslutningar eller föreningar som bedriver en regelbunden ekonomisk verksamhet
Små och medelstora företag	<p>Vid bedömningen av om ett företag är litet, medelstort eller stort tas främst hänsyn till antalet anställda, omsättning och balansomslutning. Det är uppgifter från det senast godkända räkenskapsåret som ska beaktas. För näringsdrivande företag kan uppgifterna oftast erhållas ur den av Bolagsverket senast registrerade årsredovisningen. För att ett tröskelvärde ska anses passerat ska företaget ha haft högre eller lägre värden under två år i rad.</p> <p>Ett litet företag får inte ha fler än 50 anställda och ett medelstort företag får inte ha fler än 250 anställda. Med anställda avses inte bara löntagare utan även ägare som arbetar i företaget utan att vara anställda och konsulter som befinner sig i en beroendeställning till företaget, exempelvis när uppdraget utgör konsultens hela och enda verksamhet. Studenter som genomför praktik i företaget och föräldralediga anställda ska inte räknas med.</p> <p>Ett litet företags årsomsättning får inte överstiga 10 miljoner euro per år. För medelstora företag gäller att årsomsättningen inte får överstiga 50 miljoner euro per år och att balansomslutningen inte får överstiga 43 miljoner euro per år.</p> <p>Av betydelse för till vilken kategori ett företag hör kan också vara företagets relation till andra företag, främst ägare, och graden av kontroll som sådana företag utövar. Bestämmelserna är i detta hänseende komplicerade. Sådan kontroll kan bl.a. utövas genom en hög ägarandel, bestämmelser i aktieägaravtal eller i andra avtal mellan exempelvis ägare och långgivare.</p>
Grundforskning	Experimentellt eller teoretiskt arbete som i första hand syftar till att förvärva ny kunskap om de grundläggande orsakerna till fenomen och

iakttagbara fakta, och som inte syftar till någon direkt kommersiell tillämpning eller användning.

Industriell forskning

Planerad forskning eller kritisk analys, som syftar till att förvärva ny kunskap och nya färdigheter för att utveckla nya produkter, processer eller tjänster, eller för att markant förbättra befintliga produkter, processer eller tjänster. Detta inbegriper skapandet av komponenter som utgör delar av komplexa system, och kan inbegripa byggande av prototyper i laboratoriemiljö eller i en miljö med simulerade gränssnitt till befintliga system och till pilotverksamhet, om detta är nödvändigt för den industriella forskningen, särskilt för allmän teknikvalidering.

Experimentell utveckling

Att förvärva, kombinera, forma och använda befintliga vetenskapliga, tekniska, näringslivsmässiga och andra relevanta kunskaper och färdigheter med syftet att utarbeta nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster. Detta kan också inbegripa till exempel verksamheter som syftar till konceptuell definition, planering och dokumentation av nya produkter, processer eller tjänster.

Experimentell utveckling kan inbegripa utformning av prototyper, demonstration, pilotarbete, testning och validering av nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster i miljöer som motsvarar realistiska driftsförhållanden, där det primära syftet är att göra ytterligare tekniska förbättringar på de produkter, processer eller tjänster som ännu inte är fasta. Detta kan omfatta utveckling av en kommersiellt användbar prototyp eller ett pilotarbete som med nödvändighet är den slutliga kommersiella produkten och som är alltför dyr att producera för att endast användas för demonstration och utvärdering.

Experimentell utveckling inbegriper inte rutinmässiga eller återkommande ändringar av befintliga varor, tillverkningsmetoder, tillverkningsprocesser, tjänster eller andra pågående verksamheter även om dessa ändringar kan innebära förbättringar.